

اساسنامه شورایعالی اخلاق پزشکی

مقدمه

به منظور سیاستگذاری، معرفت افزایی، ارتقاء نگرش و تعالی اخلاق حرفه‌ای در کلیه حوزه‌های نظام سلامت اعم از امور آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات سلامت در کشور، شورایعالی اخلاق پزشکی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می‌شود.

ماده ۱- کلیات

۱-۱- موضوع فعالیت

این شورا مسئولیت هماهنگی و راهبری کلیه فعالیت‌های مرتبط با اخلاق پزشکی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعم از سیاست‌گذاری، هدایت و اجرا در حوزه‌های مرتبط را بر عهده خواهد داشت و مرجع اصلی تصمیم‌گیری در امور مربوط به اخلاق پزشکی خواهد بود.

۱-۲- ماهیت شورا

شورای مذکور ماهیتاً مرجعی برای سیاست‌گذاری و نظارت در حوزه اخلاق پزشکی در کشور است.

۱-۳- مواد قانونی و اسناد بالادستی مرتبط با تشکیل شورا

قوانین موضوعه کشور بویژه قانون اساسی ج.ا.ا، نقشه جامع علمی کشور (بند ۱۰ در اصل ۱-۱ فصل اول - راهبرد کلان ۴ در اصل ۴-۱ فصل چهارم نقشه جامع سلامت کشور (بند پ-۵ و بند ح-۵-۱ و بند ر-۲-۱۲)، سیاست‌های کلی سلامت (بند ۱) و سیاست‌های کلی علم و فناوری (بند ۳) ابلاغی مقام معظم رهبری همگی بر موضوع اخلاق و اختصاصاً اخلاق در حوزه سلامت تاکید می‌ورزند و در عین حال بند ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۴، این وزارتخانه را موظف می‌کند تا بر همه موسسات بهداشتی و درمانی کشور اعم از دولتی و غیر دولتی نظارت داشته باشد.

۱-۴- محل شورا

شورا زیر نظر وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی در وزارت متبوع مستقر می‌باشد.

ماده ۲- اهداف و ماموریت‌ها

۱- پیشبرد نظام سلامت به سمت اهداف مرتبط تعیین شده در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، سیاست‌های کلی نظام سلامت و اسناد بالادستی

۲- نیازسنجی، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، پایش و دیده بانی، ارزشیابی، آینده نگاری و بازنگری برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با اخلاق پزشکی در همه ارکان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از جمله آموزش، پژوهش، ارزیابی فناوری‌های پزشکی و ارائه خدمات سلامت

- ۳- ایجاد زمینه‌های لازم برای توسعه ابعاد نظری لازم با هدف دستیابی به چارچوب مبنایی بومی در حوزه اخلاق پزشکی از جمله با فراهم کردن زمینه دسترسی به مستندات معتبر از میراث اخلاق پزشکی ایرانی - اسلامی
- ۴- تدوین برنامه‌ها و ایجاد ساختارهای لازم با در نظر گرفتن منابع روشن و مشخص برای کاربردی شدن اخلاق در نظام سلامت از جمله از طریق تدوین و بازبینی و ابلاغ راهنماها، دستورالعمل‌ها و کدهای عمومی و اختصاصی مورد نیاز در حوزه اخلاق پزشکی
- ۵- تلاش جهت جلب حمایت ذینفعان داخل و خارج از وزارت بهداشت برای تقویت اخلاق در نظام سلامت، از جمله از طریق توسعه ارتباطات داخلی و بین‌المللی در زمینه اخلاق پزشکی
- ۶- جهت دهی و ایجاد هماهنگی بین واحدهای زیرمجموعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نیز سایر ذی‌نفعان بویژه نهادهای نظارتی و نهادهای حرفه‌ای مرتبط با اخلاق پزشکی و اخلاق حرفه‌ای و نظارت عالی
- ۷- بررسی سیاست‌ها، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از منظر اخلاق پزشکی و تهیه پیوست اخلاقی لازم برای آنها
- ۸- توسعه و حمایت از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اخلاق پزشکی در کشور

ماده ۳- ارکان شورا

- ۳-۱- رئیس شورای عالی
- ۳-۲- نایب رئیس شورای عالی
- ۳-۳- اعضای حقیقی و حقوقی
- ۳-۴- دبیرخانه شورای عالی

ماده ۴- رئیس شورا

- ۴-۱- رئیس شورا وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی کشور است.
- ۴-۲- اعضای حقیقی شورا با پیشنهاد نایب رئیس شورا و حکم وزیر بهداشت منصوب می‌شوند.

ماده ۵- نایب رئیس شورا

- ۵-۱- نایب رئیس شورا با حکم وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی با عنوان "نایب رئیس شورای عالی اخلاق پزشکی و نماینده تام‌الاختیار وزیر در امور اخلاق پزشکی" منصوب می‌شود. نایب رئیس شورا یکی از اعضای شورا خواهد بود.
- ۵-۲- نایب رئیس شورا کلیه مسئولیت‌های اداره و پیگیری امور شورا را بر عهده دارد.
- ۵-۳- در غیاب رئیس شورا توسط نایب رئیس اداره می‌شود.
- ۵-۴- نایب رئیس شورا وظیفه تشکیل و نظارت بر عملکرد دبیرخانه شورا و کلیه امور مربوط به دبیرخانه را بر عهده دارد.

ماده ۶- اعضای شورا

- الف- اعضای حقوقی (بر اساس موضوع و نیاز در جلسات دعوت می‌شوند)
- اعضای حقوقی شورا در مدت تصدی با حکم وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی عضو شورا خواهند بود و عضویت آنها با پایان مسئولیتشان خود به خود پایان خواهد یافت اعضای حقوقی عبارتند از:
- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان رئیس شورا
 - نماینده مقام معظم رهبری در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست
- رئیس کل سازمان نظام پزشکی
- رئیس کمیسیون بهداشت، درمان مجلس شورای اسلامی
- رئیس سازمان پزشکی قانونی کشور
- معاون آموزشی وزارت متبوع
- معاون توسعه و مدیریت منابع وزارت متبوع
- معاون درمان وزارت متبوع
- معاون فرهنگی - دانشجویی وزارت متبوع
- معاون تحقیقات و فناوری وزارت متبوع
- معاون بهداشت وزارت متبوع
- معاون پرستاری وزارت متبوع
- معاون غذا و دارو وزارت متبوع
- معاون حقوقی و امور مجلس وزارت متبوع
- رئیس شورای سیاستگذاری سلامت صدا و سیما
- رئیس کل سازمان نظام پرستاری
- نماینده دادستان کل
- معاون پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی کشور
- دبیر کارگروه ملی اخلاق بالینی معاونت درمان وزارت متبوع
- دبیر کارگروه وزارتی اخلاق در پژوهش معاونت تحقیقات و فنآوری وزارت متبوع
- دبیر کارگروه ملی اخلاق در آموزش معاونت آموزشی وزارت متبوع
- رئیس سازمان اورژانس کشور
- رئیس سازمان پدافند غیر عامل
- سه نفر از شورای اخلاق پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی (از هرتیپ دانشگاهی یک نفر)

در این متن منظور از اخلاق پزشکی، اخلاق حرفه‌ای در کلیه حرف پزشکی همچون داروسازی، دندانپزشکی، پیراپزشکی، پرستاری و موارد مشابه است

ب- اعضای حقیقی شورا

اعضای حقیقی شورا برای مدت دو سال به پیشنهاد نایب رئیس شورا و با حکم رئیس شورا به عضویت شورا درخواهند آمد .
اعضای حقیقی عبارتند از:

- ۱- سه نفر از افراد با سابقه و خوشنام علوم پزشکی (یک نفر از رشته‌های جراحی، یک نفر از رشته‌های داخلی و یک نفر از رشته‌های فناوری‌های نوین علوم پزشکی)
- ۲- دو نفر از متخصصین اخلاق پزشکی
- ۳- یک نفر حقوقدان آشنا به حوزه اخلاق پزشکی

۴- یک نفر متخصص فلسفه آشنا به حوزه اخلاق پزشکی

۵- یک نفر فقیه آشنا به حوزه اخلاق پزشکی

۶- یک نفر جامعه شناس آشنا به حوزه اخلاق پزشکی

ماده ۷ - جلسات و مصوبات شورا

۷-۱- جلسات شورا با حضور اکثریت نسبی اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات شورا با آراء بیش از نصف اعضاء حاضر مصوب تلقی می گردد.

۷-۲- حضور رئیس یا نایب رئیس برای تشکیل جلسات شورا ضروری است.

۷-۳- شورا می تواند حسب مورد افرادی را به عنوان کارشناس یا مطلع بدون داشتن حق رای برای شرکت در جلسات دعوت نماید.

۷-۴- جلسات شورا حداقل هر سه ماه یک بار تشکیل می گردد.

۷-۵- مصوبات شورا توسط وزیر بهداشت ابلاغ و در سایت رسمی شورا منتشر می شود.

ماده ۸- دبیرخانه شورای عالی

۸-۱- دبیرخانه شورای عالی متشکل از کارکنان اداری و کارشناسان تخصصی مرتبط با اخلاق پزشکی می باشد.

۸-۲- کارشناسان تخصصی دبیرخانه شورای عالی به پیشنهاد دبیر و پس از تایید نایب رئیس شورا و با حکم دبیر برای مدت دو سال انتخاب میشوند.

۸-۳- مسئولیت دبیرخانه شورای عالی پیگیری مصوبات شورا و انجام هماهنگی ها و امور اجرایی می باشد.

۸-۴- جلسات دبیرخانه شورای عالی حداقل ماهی یکبار تشکیل میشود و محل استقرار دبیرخانه در معاونت تحقیقات و فناوری می باشد.

وظایف دبیر:

- تنظیم تاریخ و تهیه دستور جلسات شورا
- تهیه و ارائه موضوعات مربوط به شورا جهت بررسی و تصمیم گیری
- تهیه صورتجلسات و پیگیری ارسال مصوبات شورا در حوزه های مربوطه
- تهیه و تنظیم لیست متخصصان و کارشناسان مربوطه جهت شرکت در جلسات کارشناسی شورا
- دریافت نظرات، پیشنهادات و انتقادات
- انجام سایر موارد ارجاعی از سوی شورای عالی
- پیگیری امور جاری مربوط به دبیرخانه

وظایف دبیرخانه شورا :

- تنظیم دستور و گزارش جلسات
- تهیه و ارائه موضوعات مربوط به شورا جهت بررسی و تصمیم گیری
- ابلاغ و پیگیری تصمیمات شورا در حوزه های مربوطه
- دریافت نظرات، پیشنهادات و انتقادات

اعضای دبیرخانه:

- دبیر (سرپرست دبیرخانه) که با پیشنهاد نایب رئیس و با حکم رئیس شورای عالی اخلاق پزشکی منصوب میشود.
- گروه کارشناسان دبیرخانه شامل:

- رئیس گروه کمیته های تخصصی
 - ✓ کارشناس مسئول گروه بالینی
 - ✓ کارشناس مسئول گروه پاراکلینیک
 - ✓ کارشناس مسئول گروه فناوریهای نوین در علوم پزشکی

- رئیس گروه امور دانشگاهها

- ✓ کارشناس مسئول
- ✓ کارشناس
- ✓ کارشناس
- ✓ مسئول امور دفتری دبیر
- ✓ مسئول امور دفتری گروه کارشناسان

ماده ۹ - شورای اخلاق پزشکی دانشگاههای علوم پزشکی کشور

- ۹-۱- شورای اخلاق هر دانشگاه به عنوان نهادهای متناظر شورای عالی اخلاق پزشکی در دانشگاهها عمل خواهند نمود و وظیفه هماهنگی لازم و مورد نظر بین کمیته های اخلاق دانشکده ها، بیمارستان ها و ... را دارا می باشد.
- ۹-۲- وظایف شورای اخلاق پزشکی دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور عبارت است از:
 - ۹-۲-۱- تدوین اهداف و راهبردهای مرتبط با اخلاق پزشکی در سطح دانشگاه در چهارچوب سیاستهای مصوب شورای عالی اخلاق پزشکی می باشد.
 - ۹-۲-۲- نهادینه کردن اخلاق پزشکی در همه سطوح دانشگاه
 - ۹-۲-۳- ارائه راهبرد جهت توسعه اخلاق پزشکی در حوزه های آموزش، پژوهش و ارائه خدمات سلامت و نیز تشکیل شبکه اخلاق پزشکی در دانشکده ها و مراکز تحقیقاتی واحدهای تابعه
 - ۹-۲-۴- تعیین چهارچوب کلی و نظارت بر فعالیتهای کمیته اخلاق در پژوهش، کمیته اخلاق بیمارستانی مراکز تابعه
 - ۹-۲-۵- نظارت بر رعایت ملاحظات اخلاقی در دانشگاه
 - ۹-۲-۶- پیگیری و انجام سایر وظایفی که شورای عالی اخلاق پزشکی تعیین خواهد نمود.

۹-۳- اعضای شورای اخلاق پزشکی دانشگاه:

الف اعضای حقوقی

- ✓ رئیس دانشگاه
- ✓ دو نفر از معاونان رئیس دانشگاه به انتخاب رئیس دانشگاه

- ✓ رئیس سازمان نظام پزشکی استان مربوطه
- ✓ رئیس سازمان پزشکی قانونی استان مربوطه
- ✓ رئیس دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
- ✓ یکی از مسئولان شبکه‌های بهداشت و درمان به انتخاب رئیس دانشگاه

ب- اعضای حقیقی

- ✓ دو نفر از اساتید و مدرسان اخلاق پزشکی
- ✓ یک نفر حقوقدان مطلع از مباحث پزشکی به انتخاب رئیس دانشگاه
- ✓ دو نفر از روسای بیمارستان‌ها به انتخاب رئیس دانشگاه
- ✓ یک نفر از رؤسای مراکز تحقیقاتی به انتخاب رئیس دانشگاه
- ✓ پنج نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه (از دانشکده‌های پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی، پرستاری و پیراپزشکی، از هر دانشکده یک نفر)

تبصره ۱: اعضای حقیقی برای مدت ۲ سال با حکم رئیس دانشگاه به عضویت شورای اخلاق پزشکی دانشگاه درخواهند آمد.

تبصره ۲: اعضای حقوقی تا زمان تصدی سمت خود عضو شورای اخلاق پزشکی دانشگاه خواهند بود.

۹-۴- دبیرخانه شورا

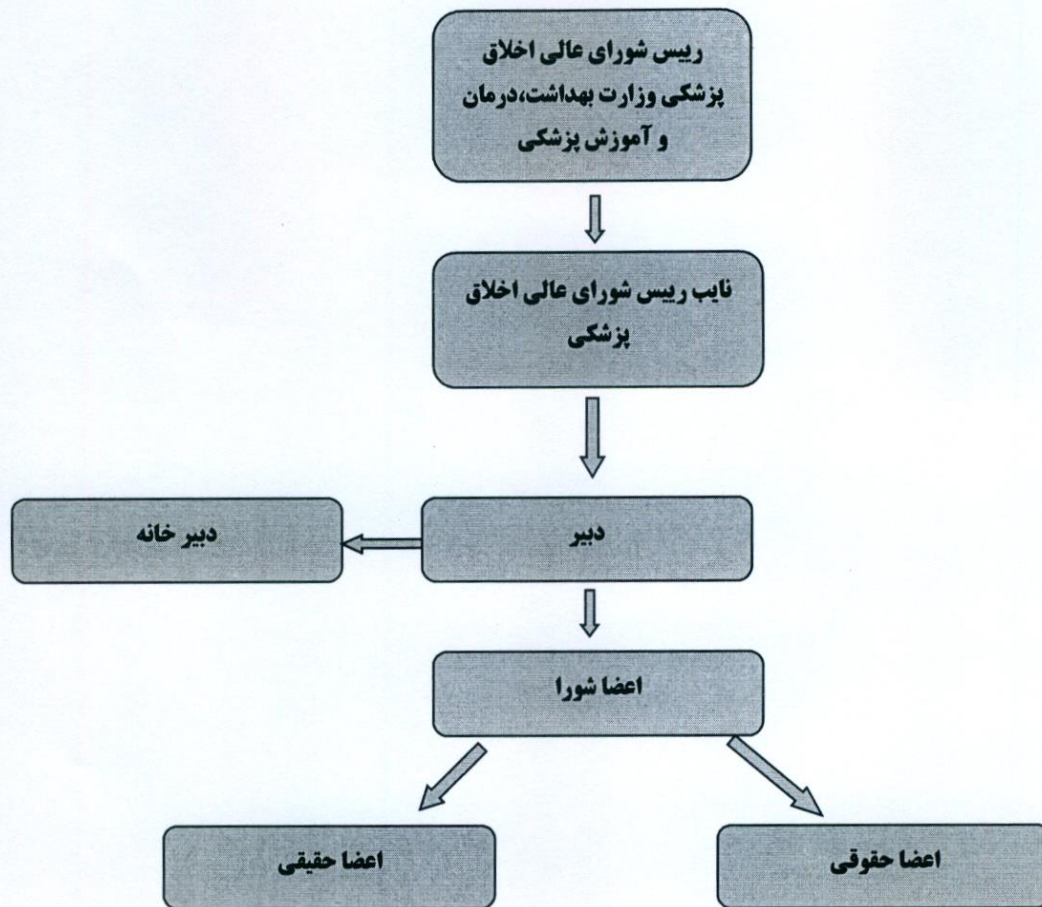
دبیر با حکم رئیس دانشگاه انتخاب خواهد شد.

تبصره ۳- چنانچه در دانشگاهی مرکز تحقیقات مرتبط با اخلاق پزشکی وجود داشته باشد، رئیس آن مرکز و در دانشگاه‌هایی که گروه اخلاق پزشکی تشکیل شده است مدیر گروه اخلاق پزشکی به عنوان دبیر شورا انتخاب خواهد شد.

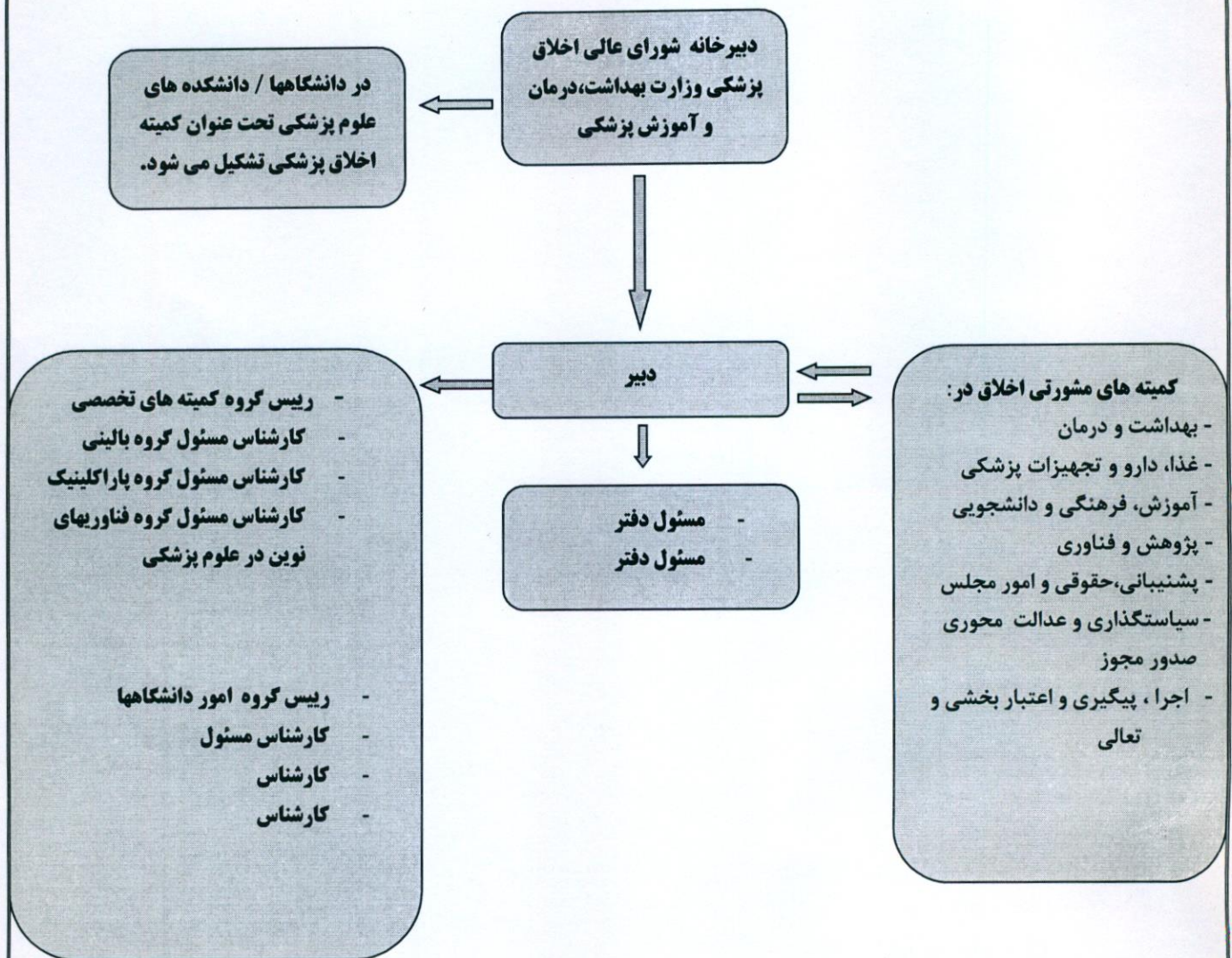
۹-۵- وظایف دبیرخانه شورا

- ۱- تنظیم دستور جلسات و گزارش جلسات
- ۲- تهیه و ارائه موضوعات مربوط به شورای جهت بررسی و تصمیم‌گیری
- ۳- ابلاغ و پیگیری تصمیمات شورا در حوزه‌های مربوطه
- ۴- دریافت نظرات، پیشنهادات و انتقادات

ارکان شورای عالی اخلاق پزشکی

دبیرخانه شورای عالی اخلاق پزشکی

این اساسنامه در ۹ ماده و ۳ تبصره در دویست و نود و دومین جلسه شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۶ به تصویب رسید.

دکتر بهرام عین اللهی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

از طرف
دکتر ابوالفضل باقری فرد